

RAK DOJKE

Najčešći maligni tumor kod žena i vodeći uzrok smrti među malignim tumorima. Svake godine u Srbiji se registruje oko 3700 novoobolelih, što predstavlja više od četvrtine svih malignih bolesti kod žena. Od raka dojke godišnje umre 1300 žena. Otkriva se najčešće u odmakloj fazi.

U našoj zemlji, kod samo 20% žena tumor dojke se otkrije dok je još manjih dimenzija, ispod 2 cm. U trenutku postavljanja dijagnoze, gotovo dve trećine žena već ima regionalno proširenu bolest ili udaljene metastaze, što značajno smanjuje njihove šanse za izlječenje.

Faktori rizika

Godine starosti

Rizik za rak dojke povećava se sa godinama starosti.

Pozitivna porodična anamneza (genetski faktori)

Genetski faktori su odgovorni za 5 do 10% slučajeva raka dojke.

Prethodni rak dojke

Žene koje su bolovale i bile lečene od raka dojke, imaju povećan rizik za primarni rak dojke u drugoj dojci.

Benigne proliferativne bolesti dojke

Biopsijom potvrđena atipična hiperplazija povezuje se sa povećanim rizikom za rak dojke

Reproduktivni faktori

- rana menarha (pre 12. godine)
- kasna menopauza (posle 50. godine)
- nerađanje
- kasni prvi porođaj (posle 30. godine)
- nedojenje

Upotreba hormonskih preparata

MAMOGRAFIJA

Mamografija je jedina metoda koja se, na osnovu postojećih dokaza, smatra efikasnom u otkrivanju ranih stadijuma raka dojke. Rezultati pokazuju da se uvođenjem redovnih mamografskih pregleda kod žena starosti od 50 do 70 godina može postići smanjenje smrtnosti od raka dojke od 25 do 30%.

Mamografske preglede treba sprovoditi na 2 godine;

SAMOPREGLED DOJKI

Periodično sprovođenje samopregleda povećava svest žene o značaju pregleda dojki, smanjuje strah od skrining pregleda i povećava motivisanost za učešće u skrining programima. Samopregled podrazumeva inspekciju i palpaciju dojki i regionalnih limfnih žlezdi koje žena sama sprovodi svakog meseca ili periodično, počevši od 30. godine života.

Uputstvo za izvođenje samopregleda dojki žena može dobiti od svog lekara opšte prakse, ginekologa, onkologa.

(sva ispitivanja tumor markera možete obaviti u Institutu za javno zdravlje Kragujevac).